

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 73 Din 15.02.2023

Dosar nr.: 134/2022

Petiția nr.: 1399/23.02.2022

Petent(ă): Asociația Civică pentru Demnitate în Europa(ADEC)

Reclamat(ă): UAT Sfântul Gheorghe prin reprezentant legal Antal Arpad

Obiect: publicarea unui anunț pentru ocuparea unui post de consilier achiziții publice unde se solicită criteriul cunoașterii unei limbi de circulație europeană

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. Asociația Civică pentru Demnitate în Europa(ADEC) cu adresa de corespondență Str. Nicolae Labiș, Nr. 1, Bl. 4, Sc. A, Ap. 110, Brașov, Jud. Brașov

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. UAT Sfântul Gheorghe prin reprezentant legal Antal Arpad

II. Citarea părților

1. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

2. Prin adresa nr. 1711/07.03.2022 a fost citată partea reclamată, iar prin adresa nr. 1399/07.03.2022 a fost citat petentul.

3. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

4. În luna decembrie 2021 pe pagina oficială a primăriei reclamate a fost publicat un anunț cu privire la organizarea unui concurs în vederea ocupării posturilor de consilier achiziții publice, clasa I, Gradul profesional asistent.

5. La condițiile de participare este solicitată „cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene dovedită cu documente care să ateste deținerea competenței emise în condițiile legi-nivel de bază.”

6. Petenta afirmă că în încercarea de a eluda prevederile legii și pentru a ascunde fapta de discriminare reclamata utilizează această formulă pentru a nu specifica în concret că este solicitată cunoașterea limbii maghiare.

Sușinerile părții reclamate

7. Partea reclamată precizează că afirmațiile petentului cum că s-ar fi ocolit legea prin folosirea exprimării „cunoașterea unei limbi străine din limbile oficiale ale Uniunii Europene dovedită cu documente care să ateste deținerea competenței emise în condițiile legi-nivel de bază”, sunt afirmații speculative grave și tendențioase

8. Astfel, în cuprinsul cerințelor nu se specifică cunoașterea limbii maghiare.

IV. Cadrul legal aplicabil

9. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Convenția Europeană a Drepturilor Omului

Articolul 14-Interzicerea discriminării

„Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene

Articolul 23

Egalitatea între femei și bărbați

„Egalitatea între femei și bărbați trebuie asigurată în toate domeniile, inclusiv în ceea ce privește încadrarea în muncă, munca și remunerarea.

Principiul egalității nu exclude menținerea sau adoptarea de măsuri care să prevadă avantaje specifice în favoarea sexului sub-reprezentat. ”

Constituția României

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 2

(1) „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

(3) „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste

prevederi, criteriile sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop sunt adecvate și necesare.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

Art.5 „Diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1) nu constituie discriminare atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională reală și determinantă, cu condiția ca obiectivul să fie legitim și cerința profesională.”

Art. 8 (2) „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, condiționarea ocupării unui post prin anunț sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 5.”

Art. 10

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.”

Principiile de analiză

10. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”.¹

11. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- **la situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,

- **la situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

12. Suntem în prezența unei posibile discriminări directe:

-o persoană este tratată în mod nefavorabil;

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

-prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;

-iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

13. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:³

-existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;

-existența unui criteriu de discriminare;

-existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

-tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

-existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Analiza principiilor în prezenta speță

14. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

15. Colegiul director se pronunță cu precădere asupra excepțiilor conform art. 63 din Ordinul nr. 144 din 11 aprilie 2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor. Astfel, cu privire la excepția lipsei capacității civile a părții reclamate aceasta urmează a fi respinsă întrucât partea reclamată are calitate procesuală pasivă aceasta fiind cea care a publicat anunțul.

16. Cu privire la lipsa calității procesuale active a petentei aceasta urmează a fi respinsă de către Colegiul director întrucât este o asociație care promovează coeziunea cetățenilor, prin promovarea culturii și a tradițiilor, a istoriei și justiției, precum și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, cu precădere pentru respectarea drepturilor identitare, culturale, sociale și de altă natură a cetățenilor români de naționalitate română din România sau din diaspora.

³ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

17. Pe fond, analiza diferențierii se realizează prin compararea a două situații (art. 1 alin. 3 al O.G. nr. 137/2000: „exercitarea drepturilor enunțate în cuprinsul prezentului articol privește persoanele aflate în situații comparabile”).

18. Prin nediferențiere judecătoria Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) înțeleg în primul rând tratamentul egal al persoanelor care se află în situație similară sau analoagă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (Marckx împotriva Belgiei, 13 iunie 1979, §32) sau „analoagă” (Van der Mussele împotriva Belgiei, 23 noiembrie 1983, §46) ori „relevant similară” (Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991, §60), ulterior fiind utilizată sintagma „analoagă ori relevant similară” (Sheffield și Horsham împotriva Regatului Unit, 30 iulie 1998, §75).

19. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu, iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

20. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Conform practicii constante a CNCD proporționalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege.

21. Colegiul director analizează decizia părții reclamante de a impune, la organizarea unui concurs în vederea ocupării unui post de consilier achiziții publice, ca și condiție de participare, cunoașterea unei limbi străine (dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene), dovedită cu documente care să ateste deținerea competenței, emise în condițiile legii – nivel bază;

22. Din punctul de vedere al accesului la posturile anunțate de reclamat, persoanele care nu vorbesc una dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene, alta decât limba oficială a României, se află în situația comparabilă cu persoanele care vorbesc una dintre limbile oficiale ale Uniunii Europene (spre exemplu limba maghiară).

23. O concluzie contrară s-ar fi putut formula doar dacă părțile reclamante ar fi depus la dosar fișa posturilor pentru care s-a publicat anunțul care formează obiectul petiției. În lipsa acestor înscrisuri, Colegiul director nu poate presupune că, pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, cunoașterea unei alte limbi decât cea oficială ar fi necesară.

24. Criteriul reținut în cauză este cel etnic, arătând că maghiarii, vorbitori nativi a unei limbi oficiale a Uniunii Europene, sunt avantajați față de românii care vorbesc nativ doar această limbă.

25. Colegiul director constată că nu toți românii sunt excluși de la ocuparea posturilor la care se referă anunțul criticat de petent, între români pot fi persoane care cunosc limba engleză, franceză, italiană etc., eventual chiar și limba maghiară.

26. Astfel, cauza poate fi analizată mai degrabă din perspectiva prevederilor art. 2 alin. 3 și 4 din O.G. nr. 137/2000. Criteriul considerat a fi discriminatoriu (solicitarea cunoașterii unei limbi oficiale din cadrul Uniunii Europene) este aparent neutru, însă în mod evident dezavantajează persoanele de limbă maternă română comparativ cu persoanele de limbă maternă maghiară. În cazul de față justificarea obiectivă ar fi

existența unei cerințe profesionale reale și determinante, ceea ce nu însă nu s-a indicat de către părțile reclamate.

27. Totodată, publicarea anunțului reprezintă un comportament activ care, prin efectele pe care le generează, defavorizează nejustificat persoanele care vorbesc sau cunosc limbă maternă română față de cei cu limbă maternă maghiară.

28. Decizia de a impune această cerință se circumscrie ipotezei legale cuprinse în art. 2 alin. (3) coroborat cu alin. (4) din O.G. 137/2000, republicată. Colegiul director aplica sancțiunea avertismentului contravențional.

29. În consecință, fapta sesizată reprezintă discriminare indirectă care limitează nejustificat accesul la un loc de muncă a persoanelor de limbă maternă română.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția lipsei interesului petentei conform art. 28 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată;
2. Respinge excepția lipsei capacității civile a părții reclamate;
3. Fapta sesizată reprezintă discriminare indirectă care limitează nejustificat accesul la un loc de muncă a persoanelor de limbă maternă română conform art. 2 alin. (3) și (4) din O.G. nr. 137/2000, republicată;
4. Sancționarea părții reclamate UAT Sfântul Gheorghe prin reprezentant legal Antal Arpad, cu avertisment contravențional potrivit art. 5 alin. (2) și art. 7 alin. (3) din O.G. nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
5. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SULIMAN SECYL – Membru

(mandat încetat cf. decizie C.C.R. nr. 41/2023, M.O. 227/20.03.2023)

Data redactării: 08.05.2023

Redactată și motivată: Asztalos Csaba Ferenc, Alexandrescu Andra Elena

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.